

Република Северна Македонија
ОПШТИНА АЕРОДРОМ
Совет на Општина Аеродром
Бр. 09-417/26
27-12-2024 год.
СКОПЈЕ

Врз основа на член 36 став 1 точка 15 од Законот за локална самоуправа (Службен весник на РМ бр.5/02), член 14 став 1 и став 2 од Законот за еднакви можности на мажите и жените(Службен весник на РМ бр.6/12) и член 63 од Статутот на Општина Аеродром(Службен гласник на РМ бр.20/2012,23/2014,04/2019) Советот на Општина Аеродром на 51-та седница, одржана на ден 26.12.2024 година, донесе:

ПРОГРАМА
на Општина Аеродром во областа
на еднаквите можности на жените и мажите во Општина Аеродром
за 2025 година

ВОВЕД

Демографски податоци на Општина Аеродром

Број на жители:

	Пол		Вкупно (%)
	Женски	Машки	
Број на жители во Општината	40.582	37.153	77.735
Процент на жители во Општината (%)	52,20%	47,80%	100%

* Податоците се од Државниот завод за статистика, според последниот Попис на населението во 2021 година.

На територија на Општина Аеродром живеат за 4.4% повеќе жени отколку мажи

Демографската структура на општината според етничката припадност:

Етничка припадност	Пол		Вкупно
	Женски	Машки	
Македонци	34.940 (52,74%)	31.305 (47,26%)	66.245
Албанци	445 (52,30%)	406 (47,70%)	851
Турци	226 (48,70%)	238 (51,30%)	464
Роми	221 (48,15%)	238 (51,85%)	459
Власи	331 (50,77%)	321 (49,23%)	652

Срби	1.045 (48,49%)	1.110 (51,51%)	2.155
Бошњаци	205 (50,87%)	198 (49,13%)	403
Други неспомнати	564 (48,75%)	593 (51,25%)	1.157
Не се изјасниле	31 (50,00%)	31 (50,50%)	62
Непознато	21 (53,85%)	18 (46,15%)	39
Лица за кои податоците се превземени од административни извори	2.695 (51,35%)	2.553 (48,65%)	5.248
В к у п н о	40.582	37.153	77.735
Процент %	52,20%	47,80%	100%

* Податоците се од Државниот завод за статистика, според последниот Попис на населението во 2021 година

Просечна Возраст на населението во Општина Аеродром

Возраст по категории	Пол				В к у п н о	Вкупно %
	Женски	%	Машки	%		
0 – 19 години	7.820	19,26%	8142	21,91%	15.962	20,53%
20-39 години	10.027	24,70%	9.527	25,65%	19.554	25,16%
40-59 години	11.277	27,79%	10.612	28,57%	21.889	28,16%
60-79 години	10.158	25,03%	7.837	21,10%	17.995	23,15%
80-100+ години	1.309	03,22%	1.026	02,77%	2.335	03,00%
Вкупно	40.582	100%	37.153	100%	77.735	100%

* Податоците се од Државниот завод за статистика, според последниот Попис на населението во 2021 година, каде што се прикажани во повеќе категории.

Во Општина Аеродром просечна возраст на жени е 43.08%, и просечна возраст на мажи е 40.96%

Писменост:

Вкупно			Мажи			Жени		
писмени	неписмени	непознато	писмени	неписмени	непознато	писмени	неписмени	непознато
64.139 (98,36%)	104 (0,16%)	966 (1,48%)	30.188 (98,24%)	34 (0,11%)	507 (1,65%)	3.3951 (98,47%)	70 (0,20%)	459 (1,33%)
			100%			100%		
65.209 (100%)			30.729 (47,12%)			34.480 (52,88%)		

* Податоците се од Државниот завод за статистика, според последниот Попис на населението во 2021 година.

ПОЈДОВНА ОСНОВА НА ПРОГРАМАТА

Врз основа на член 2 од Законот за еднакви можности на жените и мажите, Општина Аеродром има обврска за воспоставување на еднаквите можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и било која област од општествениот живот. За остварување на оваа цел, Општината, согласно одредбите од член 14 од овој закон, помеѓу останатото е должна да изработи годишен план во кој ќе бидат утврдени мерките за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите.

Член 4 (1) Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Еднакви можности на жените и мажите е промовирање на начелото за воведување еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор, еднаков статус и третман во остварувањето на сите права и во развојот на нивните индивидуални потенцијали преку кои тие придонесуваат во општествениот развој, како и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој;

2. Еднаков третман е отсуство на директна или индиректна дискриминација врз основа на пол согласно со овој или друг закон;

8. Потполна еднаквост на жените и мажите се еднакви права, можности, услови и третман во сите сфери на јавниот и приватниот живот и отсуство на културни, социјални, економски и политички услови кои продуцираат нееднакви односи на моќ и нееднаква распределба на општествените добра помеѓу жените и мажите.

9. Еднаква застапеност е секоја процентуална застапеност на одреден пол која не е помала од процентот на застапеноста на тој пол во вкупната популација.

10. Вклучување на родовите перспективи во главните текови е интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот на градење, донесување, спроведување, следење и евалуација на политики – притоа, имајќи го предвид промовирањето и унапредувањето на еднаквоста меѓу жените и мажите.

Оваа програма е во согласност и со целите на Национална стратегија за родова еднаквост 2022-2027, (Стратегија за родова еднаквост 2022 2027.pdf (mtsp.gov.mk) – Службен весник 170/2022 од 28.7.2022.

Стратегијата за родова еднаквост 2022-2027 утврдува три општи цели: 1) воспоставување на ефективен и ефикасен систем за унапредување на родовата еднаквост на централно и локално ниво, 2) подобрување на положбата на жените во сите области на јавниот и приватниот живот и 3) сузбивање на родовите стереотипи и градење на култура на ненасилство и недискриминација врз основа на пол, род и родов идентитет.

Локалната власт може преку своите надлежности и преку координација со многубројни локални фактори, да превзема конкретни акции во корист на родоават еднаквост, намалување на нееднаквостите и промовирање на вистинско еднакво општество.

И покрај бројните примери на јавна препознатливост и постигнат напредок, еднаквоста меѓу жените и мажите сеуште не е реалност во секојдневниот живот. Во пракса, мажите и жените, не ги уживаат истите права. Сеуште постојат социјални, политички, економски и културни нееднаквости.

Ваквите нееднаквости се резултат на социјалниот менталитет наметнат поради бројни стереотипи присутни во рамките на семејството, образованието, културата, медиумите, работната средина, организацијата на општеството итн. Има толку многу области во кои може да се делува со наметнување на нов пристап и правење на структурни промени.

Клучните идентификувани области во локалната заедница на кои треба да се насочат активностите и зголеми работата во 2025 година за воведување родова рамноправност се:

- Подигање на свест за родова рамноправност и намалување на родови стереотипи и предрасуди

Цели

Основни цели за активностите на Општина Аеродром во областа на еднаквите можности на мажите и жените за 2025 година се:

Цел 1. Унапредување на ефикасноста на механизмите за родовата еднаквост на ниво на општина.

Цел 2. Поддршка на механизми за заштита на жени жртви на родово базирано насилство

Цел 3. Економско јакнење на младите и креирање на услови за развој на претприемништво.

Цел 4. . Сајбер безбедност и ефективни стратегии за спречување на сајбер насилство

Во текот на 2025 година во Општина Аеродром се планира да се реализираат следните активности од доменот на еднаквите можности.

1	ЦЕЛ. Унапредување на ефикасноста на механизмите за родовата еднаквост на ниво на општина				
Мерки	Активности	Временски период	Резултати индикатори	Носител на активността	Буџет
Градење капацитети за родово одговорни политики и родово одговорно буџетирање	(1)Мапирање на потребите за едукација на вработените во општинската администрација и Советот (спроведување прашалници) (2)Спроведување обуки за родова интеграција на вработените и Советот	Континуирано 2025	Број спроведени обуки; број учесници на обуките (жени/мажи)	Координаторката за еднакви можности на женит и мажите Помлад соработник за родова еднаквост Интерсекторска група за родова еднаквост Комисијата за еднакви можности	80.000
Континуирано подобрување на механизмите за	Менторство за членови на интерсекторската група за нивната обврска за промоција и	Континуирано 2025	Организиран менторски сесии; Број на вклучени ж/м	Координаторката за еднакви можности на женит и мажите.	0

унапредување на еднаквоста	унапредување на еднаквоста и на родовата перспектива при креирање на програмите		од администрацијата на менторските средби Број на воведени нови мерки во тековни програми/стратегии	Поддршка од UN Women	
Воведување механизам за обезбедување родово разделени податоци во програмите и извештаите што се разгледуваат од Советот	Формирање база на податоци Редовно ажурирање и достапност на податоци	Март-септември 2025	Изготвена анализа за достапноста на родово разделена статистика и со препораки за подобрување на системот за собирање на податоци во општината	Координаторката за еднакви можности на женит и мажите.	120.000
Вкупно					200.000

2	ЦЕЛ. Поддршка на механизми за заштита на жени жртви на родово базирано насилство				
Мерки	Активности	Временск и период	Резултати индикатори	Носител на активност	Буџет
Поддршка на жртви на родово базирано насилство	Поддршка на СОС линија и советувалице на жртви ан родово базирано насилство	2025	% на подржани жртви на родово базирано насилство од општината на кои им е помогнато да се справат со ситуацијата	Координаторката за еднакви можности на женит и мажите. Активноста ќе се реализира во соработка со НВО секторот	220.000
Превенција и заштита од родово	Едукативни и информативни програми за	2 трибини годишно	Реализирани трибини во соработка со	Координаторката за еднакви можности на	80.000

базирано насилство	подигнување на јавната свест за превенција и заштита од родово базирано насилство -Организирање на тренинзи за самоодбрана на жените	во текот на 2025 Три кратки курса во текот на годината	училиштата и МВР Организирани специфични кратки курсеви во соработка со училиштата и МВР	женит и мажите.	
Вкупно					300.000

3 ЦЕЛ. Економско јакнење на младите и креирање на услови за развој на претприемништво

Мерки	Активности	Временски период	Резултати индикатори	Носител на активност	Буџет
Поттикнување на младите за отварање на сопствени бизниси	Идентификување на потребите на граѓаните за услуги и мали бизниси на територија на општина преку анкетен прашалник	Февруари-март 2025	Број на одговорени прашалници Идентификувани потреби од нови бизнис услуги на територија на општината	КЕМ	250.000
	Обуки на млади невработени лица за отварање и водење на сопствен бизнис со акцент на жените	Април-Октомври 2025	Реализирани обуки % застапеност на девојки и момчиња		300.000
	Презентирање на успешни претприемачки иницијативи во	2025	Претсавени бизниси водени од жени и мажи		

	општината како поттик за младите				
Вкупно					550.000

4	ЦЕЛ. Сајбер безбедност и ефективни стратегии за спречување на сајбер насилство				
Мерки	Активности	Временски период	Резултати индикатори	Носител на активност	Буџет
Вештини за примена на мерки за сајбер безбедност	Развој на вештини за сајбер безбедност, на стручните служби на училиштата, учениците	Континуирано 2025	Број спроведени обуки; % застапеност на девојки и момчиња	Подршка од UNDP	0
Вкупно					0
Вкупно					1.050.000

Процесот на мониторинг на Програмата од областа на родовата еднаквост на Општина Аеродром за 2025 год ќе се состои од собирање и анализирање на податоци и повратни информации за постигнувањата и напредокот на програмата. Мониторингот ќе го врши Интерсекторската група за родова еднаквост преку селдење на активностите, нивната ефикасност, постигнатите резултати, употребливите ресурси и потрошените финансиски средства.

Преку мониторинг на активностите ќе се обезбедат навремени и корисни информации за анализа на состојбата, искористеност на ресурсите, идентификување на проблемите со кои се соочува проктот и наоѓање на соодветни решенија, потенцијални проблеми, обезбедување навремено спроведување на активностите и утврдување на најефикасниот начин за негова реализација.

За мониторинг на Програмата од областа на родовата еднаквост на Општина Аеродром за 2025 год ќе се користат следните инструменти:

- Редовни состаноци со интерсекторската група за родова еднаквост и КЕМ;
- Усна и писмена комуникација;

- Извештај за релизирани активности ;
- Годишен извештај.

Претседател на Совет
на Општина Аеродром
Антонио Петковски

Official blue circular stamp of the Municipality of Aerodrom, North Macedonia. The stamp contains the text: "Северна Македонија", "ОПШТИНА АЕРОДРОМ", "СКОПЈЕ", and "1". A handwritten signature in blue ink is written over the stamp.